

**EDUKACJA ZDALNA
W KLESZCZACH ARCHAIZMU I
NOWOCZESNOŚCI**

E-teaching czy e-learning?

dr hab. Anna Sajdak-Burska, prof. UJ

PYTANIA

1. Czy pandemia nie sprawiła, że nastąpiło odwrócenie/rozmycie znaczeń: tradycyjny i nowoczesny?
2. Co to znaczy nowoczesne akademickie kształcenie?
3. W jakie pułapki pozoru nowoczesności zdalnej edukacji wpadamy?

OBLICZA EDUKACJI „TRADYCYJNEJ”

Źródło: <https://www.praca.egospodarka.pl/139884,Praca-w-zespole-wyzwaniem-jest-roznorodnosc,1,46,1.html>

OBLICZA EDUKACJI „NOWOCZESNEJ”

Źródło: <https://serwisy.gazetaprawna.pl/edukacja/artykuly/1484182,ects-punkty-e-learning.html>

Zdjęcie klasowe

Zobacz więcej na: [nauczyciele.to.twardziele](https://www.facebook.com/nauczyciele.to.twardziele)

PYTANIE 2: CO WIEMY O NOWOCZESNYM KSZTAŁCENIU?

<https://www.thefire.org/get-involved/student-network/>

Co wiemy o procesie uczenia się, o tym, w jaki sposób człowiek dorosły się uczy?

Co wiemy o nowoczesnych metodach „teaching and learning”?

Co wiemy o nowoczesnym ocenianiu?

STUDENT – KTO TO TAKI?

- ✓ **Osoba odpowiedzialna za własną ścieżkę rozwojową i karierę**
- ✓ **Posiadająca zasoby, talenty**
- ✓ **Posiadająca własną wiedzę – „przedwiedzę”**
- ✓ **Posiadająca własne doświadczenia**
- ✓ **Działająca, myśląca w kontekście**
- ✓ **Główny architekt własnego umysłu i wiedzy**

CO WIEMY O PROCESIE UCZENIA SIĘ?

- **Uczenie się jest aktywnością badawczą, jest aktywną zmianą w strukturach myślenia**
- **Uczenie się jest także procesem społecznym**
- **Uczenie się jest opanowywaniem narzędzi kulturowych**
- **Dochodzenie do wiedzy jest zależne od wiedzy dotychczasowej, od doświadczeń dotychczasowych i społeczno-kulturowego kontekstu działania**

Architekt inaczej postrzega dom niż złodziej

<https://torun.dlastudenta.pl/studia/arttykul/studiowanie-przez-internet-na-czym-polegaja-e-studia,131767.html>

IMPLIKACJE DLA PRAKTYKI KSZTAŁCENIA

Przekonania, sądy potoczne, wiedza uprzednia, wiedza naukowa, ... budują w naszym umyśle indywidualny patchwork. To filtr

- Wywołaj ją i wykorzystaj, zacznij od niej
- Skonfrontuj tę wiedzę z wiedzą innych uczestników zajęć
- Steruj natężeniem uwagi odwołując się do doświadczeń uczestnika
- Przepracuj stare, powiąż nowe ze starym, oswajaj nowe
- Rozciągnij horyzont interpretacyjny uczestników
- Bądź ekspertem, domknij wiedzą naukową

<https://solidschool.pl/czym-jest-elektroniczna-legitymacja-studencka/>

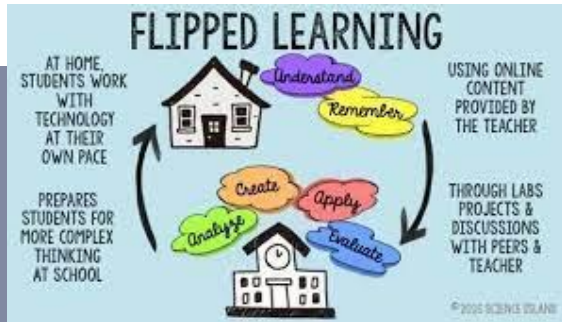
CO WIEMY O NOWOCZESNYCH METODACH NAUCZANIA I UCZENIA SIĘ?

- ✓ Punktem wyjścia ma być uruchamianie i korzystanie z wiedzy osobistej i doświadczeń
- ✓ Student ma być aktywny, ma myśleć, działać, współpracować
- ✓ Ma rekonstruować, konstruować i dekonstruować wiedzę
- ✓ Balans pracy indywidualnej i grupowej
- ✓ Poszerzone środowisko uczenia się, tworzenie sieci uczących się – e-learning

KALEJDOSKOP METOD ...

<https://www.nowaera.pl/angielski/blog/flipped-classroom>

<https://eduteam.pl/event/warsztaty-z-grywalizacji/>

<http://www.cc.edu.pl/archiwum-aktualnosci/udzial-naszyc-uczniow-w-debacie-oksfordzkiej/>

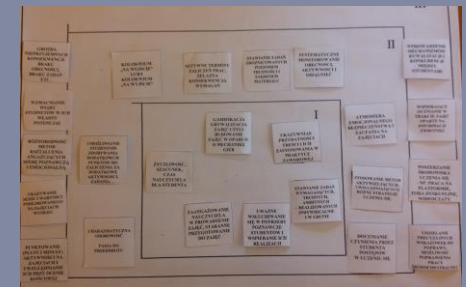
Archiwum własne

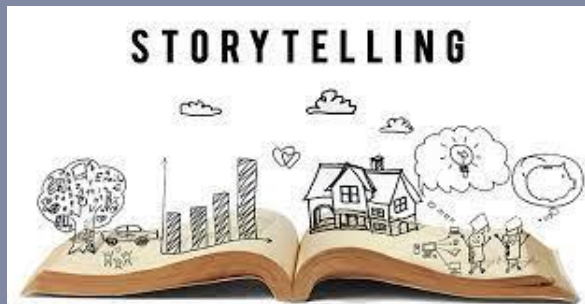
<https://platforma2.polsl.pl/rb/course/index.php?categorid=36>

<https://www.projektgamma.pl/strefa-wiedzy/wiki/metoda-6-myslowych-kapeluszy>

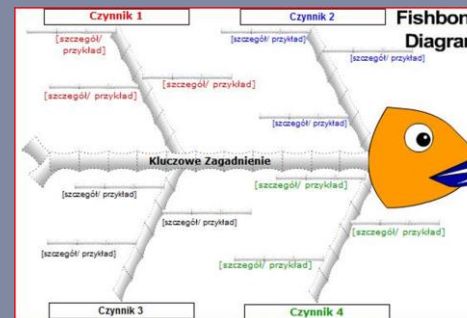
Archiwum własne

<https://twoj-biznes.pl/storytelling-czyli-o-sztuce-budowania-relacji-z-klientem/>

<http://inspirowniaedukacyjna.blogspot.com/2019/07/pbl-problem-based-learning-nauczanie.html>

<http://inteli.blog.pl>

I wiele, wiele innych

CO WIEMY O NOWOCZESNYM OCENIANIU?

- **Kontrola bieżąca, kształtująca oparta na informacji zwrotnej służy uczeniu się**
- **Kontrolowanie i ocenianie bieżące służy przeciwdziałaniu niepowodzeniom studentów**
- **Zajęcia: przestrzeń na uczenie się, przestrzeń na spory, różnice, bunt, błędy**
- **Wspieranie studenta w autoewaluacji**
- **Ocenianie końcowe ukierunkowane na potwierdzanie osiągnięcia efektów uczenia się**
- **Jaki rodzaj efektów uczenia się, jaki poziom taksonomiczny?**

EDUKACJA ZDALNA W KLESZCZACH ARCHAIZMU I NOWOCZESNOŚCI

Archaiczne
kształcenie
E-TEACHING

Nowoczesne
kształcenie
E-LEARNIG

Samotność
osoby uczącej
się

Samodzielność
osoby uczącej
się

PRAKTYKA KSZTAŁCENIA

E-TEACHING

- Dominacja **asynchronicznych** form kształcenia: przesyłane materiały, prezentacje, nagrania, linki, zadania, maile, smsy.
- Dominacja form **podających**: przesyłanie lub udostępnianie gotowych treści, które student powinien przyswoić.
- Kontakty synchroniczne on-line poświęcone **prezentacji** nowego materiału lub **sprawdzeniu** stopnia przyswojenia treści zadanych.

E-LEARNIG

- Przemyślana formuła hybrydowych form **asynchronicznych i synchronicznych**
- Wybór metod aktywnych, pozwalających studentowi samodzielnie lub w grupie konstruować wiedzę i kształcić umiejętności, np. **odwrócona klasa**, metoda projektów oparta o tworzenie materiałów (**podcastów**), **PBL** w oparciu o pracę w podgrupach, gamifikacja ...
- Kontakty synchroniczne poświęcone dyskusji i wspólnemu **rozwiązywaniu problemów**.

E-TEACHING

- Zredukowana do minimum praca w grupie (nieдоступna standardowo funkcjonalność).
- Formy pracy wymuszone funkcjonalnościami dostępnych standardowo narzędzi (mocno ograniczony zbiór). Sztywność przyjętych rozwiązań stosowania narzędzi pracy zdalnej.
- Dominuje ocenianie dokonywane przez nauczyciela.
- Kontrolowanie i monitorowanie zewnętrzne pracy studenta. **Brak zaufania** do aktywności własnej osoby uczącej się i jej kompetencji związanych ze studiowaniem.
- Utrwalanie postawy **reaktywnej** osoby uczącej się
- Rezultat: student **SAMOTNY** w swoim uczeniu się lub studiowaniu.

E-LEARNING

- Wykorzystywanie możliwości **pracy grupowej** w różnych wariantach.
- Poszukiwanie funkcjonalności, które odpowiadałyby potrzebom pracy aktywnej, duże **zróżnicowanie narzędzi i elastyczność** ułatwiająca zmiany.
- Zróżnicowane metody oceniania włącznie z samooceną i oceną rówieśniczą, **egzamin** przy **otwartym dostępie do źródeł**
- **Duży poziom zaufania** do aktywności własnej osoby uczącej się i jej kompetencji związanych z uczeniem się/studiowaniem.
- Promowanie postawy **aktywnej** osoby uczącej się.
- Rezultat: student **SAMODZIELNY** w swoim uczeniu się lub studiowaniu.

Pułapki edukacji zdalnej

Szkolenia,
szkolenia ...

Technologia
nami rządzi

Szybkie dezaktualizowanie
się narzędzi, szybka zmiana

Totalizacja technologiczna

Przekleństwo transmisji
synchronicznych

Gadanie do
ekranu 😊

Patrzenie na
siebie 😞

Problemy
psychiczne

Zdalna nuda!

- ✓ Brak ruchu, brak czynności
- ✓ Brak zaangażowania
- ✓ Za mało bodźców, monotonia
- ✓ Brak/rozproszenie uwagi
- ✓ Przeciążenie poznawcze (czaty)
- ✓ Zadania zbyt proste
- ✓ Zadania zbyt trudne
- ✓ Powtarzalne aktywności
- ✓ Bez sensu

*Gdy nas zdybie nuda, trzeba jej się poddać.
Niech nas powali, pogrąży; sięgnijmy dna.
Ta zasada dotyczy wszystkiego, co nieprzyjemne – im pręcej
człowiek sięgnie dna, tym szybciej wypłynie na powierzchnię.
Chodzi o to, (...) żeby spoglądać otwartymi oczami wprost w
Najgorsze. Nuda zasługuje na takie oględziny, albowiem
reprezentuje czysty, nie rozrzedzony czas w całej jego
powtarzalnej, jałowej, monotonnej okazałości.*

Josif Brodski, Pochwała nudy

DZIEKUJĘ
I ZAPRASZAM
DO DYSKUSJI

a.sajdak@uj.edu.pl